

Nieuwe wegen

Overweging 4 januari 2026 – Theo Brock (Jesaja 60,1-6; Matteüs 2,1-12)

Het feest van de Openbaring van de Heer, in de volksmond Driekoningen, nodigt ons uit om anders te kijken. Niet alleen naar de Kerststal, maar vooruit, de wereld in. Waar de Evangelielezing van de Kerstnacht nabijheid en geborgenheid laat zien met lokale herders en hun schapen, verbreden de lezingen van vandaag het perspectief: het Licht van Kerstmis is niet voor enkelen, maar voor heel de mensheid. Dat besef leeft sterk in de oosterse kerken, voor wie deze dag het hoogtepunt van Kerstmis vormt. Ook de Eritreeërs die in ons parochiehuis samenkomen, vieren met het feest van Driekoningen het licht dat grenzen overstijgt. Misschien helpt dat ons om dit feest niet te klein te maken, maar het te laten spreken tot ons eigen leven.

De lezingen van vandaag ademen beweging. Ze doorbreken vertrouwde patronen. Ze dagen uit om voorbij het bekende te kijken. Jesaja ziet een licht opgaan over Jeruzalem, een licht dat andere volken aantrekt. Matteüs vertelt hoe heidense wijzen datzelfde licht herkennen in een kwetsbaar kind. Het goddelijke openbaart zich dus niet binnen één volk of traditie, maar aan alle zoekende mensen die de tekenen van de tijd verstaan en zich laten leiden.

De ster die de wijzen volgen, wijst geen duidelijke route op een kaart. Wie haar volgt, weet niet waar hij of zij uitkomt. Die ster nodigt uit tot vertrouwen. Dat vraagt moed. Toch gaan de wijzen op weg. Ze laten zich niet verlammen door onzekerheid, maar geloven dat het mysterie zich laat vinden. Hun weg voert hen eerst naar het paleis van Herodes, naar macht en zekerheid. Daar vervaagt het licht. Herodes schrikt, voelt zich bedreigd als ze vragen naar de nieuw geboren Koning van de Joden. Macht die zichzelf wil veiligstellen, herkent het nieuwe leven niet. Integendeel, zij vreest het.

Koning van de Joden: frappant is dat in de Evangelielezing van vandaag dezelfde aankondiging voor Jezus gebruikt wordt die later bij de kruisiging op de calvarieberg boven zijn hoofd zal staan. Ons wordt hiermee duidelijk gemaakt dat Jezus vanaf het begin tot het eind van zijn leven bedreigd en niet erkend wordt door machthebbers.

Ook de schriftgeleerden blijven op afstand. Ze weten veel, kennen de Schriften, maar het weten zet hen niet in beweging. Ze horen dat de Messias geboren is, en toch blijven ze waar ze zijn. Misschien omdat beweging risico's met zich meebrengt. Misschien omdat het onbekende meer vraagt dan kennis alleen.

Het evangelie stelt hier een indringende vraag aan ons: wat doen wij wanneer iets nieuws zich aandient? Blijven we vasthouden aan wat vertrouwd is, of durven we onbevangen op zoek te gaan?

De wijzen gaan verder. Ze volgen opnieuw de ster, tot zij stilstaat boven een eenvoudig onderkomen. Daar ontdekken zij dat het licht dat zij zochten niet schuilt in macht of pracht, maar in kwetsbaarheid. In een kind. In eenvoud. Ze knielen, niet uit plicht, maar uit herkenning. Zo openbaart de Messias zich niet aan wie meent de waarheid in pacht te hebben of de macht te bezitten, maar aan wie zoekt en ontvankelijk is. Aan wie durft te buigen.

De geschenken die de wijzen brengen, spreken een eigen taal. Goud, wierook en mirre verwijzen niet naar bezit, maar naar betekenis: waardigheid, verbondenheid, sterfelijkheid. Het goud vertelt dat dit kind koninklijk is, de wierook dat God nabij is, en de mirre dat het leven ook door lijden heen zal gaan. In deze gaven klinkt al het hele levensverhaal van Jezus door.

Wanneer de wijzen langs een andere weg naar huis terugkeren, is dat meer dan een praktische omweg. Het is een innerlijke verandering. Wie het licht heeft ontmoet, kan niet dezelfde weg teruggaan. De andere weg staat ook voor het afstand nemen van wat Herodes vertegenwoordigt: drang naar controle, status, zekerheid ten koste van anderen.

Welbeschouwd is het licht, dat een centrale plaats inneemt in de Kerstperiode, een spiritueel geschenk. Een geschenk dat door ons doorgegeven wil worden. Dat doorgeven gebeurt niet alleen in grote daden, maar juist ook in het kleine gebaar: aandacht, nabijheid, een woord dat moed geeft, tijd en ruimte die geschonken wordt. Misschien is dat wel onze roeping in dit nieuwe jaar: het licht zoeken in de mensen die we ontmoeten, en zelf lichtdrager zijn op onze levensweg. Niet wetend waar die weg ons precies brengt, maar vertrouwend dat het de moeite waard is om te gaan. Niet alles wat we hopen te vinden, zal zich aandienen. Maar als we elkaar met open handen tegemoet blijven treden, als we luisteren en ons laten raken, kan er onderweg iets groeien: geloof, verbondenheid, hoop, veerkracht.

Zo gaan ook wij, net als de wijzen, op weg. Pelgrims op zoek naar zingeving. Moge Gods licht ons daarbij leiden, en ons helpen de juiste weg te vinden in 2026.

Slotgebed *(gebaseerd op een tekst van Frans Weerts)*

Voor elke tocht is er een ster, een woord, een teken, een weg, een uitweg, een terugweg als het moet.

Voor elke tocht is er een ster, een vriend, een hand, een huis, een thuis, een boek, een beeld, een lied misschien.

Voor elke tocht is er een ster, voor ieder mens, voor oud en jong die wijs wil heten, voor iedereen die zoekt naar redding en naar recht.

Voor elke tocht is er een ster, die wijzen brengen zal waar 't wonder van het leven in eenvoud wordt getoond, waar Gods liefdevol geven in kinderoegen woont.

Voor elke tocht is er een ster. Zoek niet te ver!...

Ik wens U allen zo'n ster in dit nieuwe jaar